

Herning
Kommune

BSK Sekretariat
Rådhuset, Torvet
7400 Herning
Tlf.: 9628 2828

bskps@herning.dk
www.herning.dk

Kontaktperson:
Peter Sønderby

Dato: 10. september
2015

Notat

Ressourceforløb – lovgivning og praksis i Herning Kommune

På mødet den 19. august 2015 bestilte udvalget en uddybende orientering om ressourceforløbssager. Nærværende notat indeholder en sådan orientering. I det følgende beskrives lovgivningen om ressourceforløb, praksis for bevilling af ressourceforløb, konkrete eksempler på ressourceforløb, samt en redegørelse for omfang og udvikling i antal ressourceforløbssager.

Med "Reform af førtidspension og fleksjob", der trådte i kraft den 1. januar 2013, fulgte en ny sagstype – nemlig ressourceforløb. Ifølge den politiske aftale bag reformen, var formålet med den, at der i højere grad skulle være fokus på den enkelte og dennes ressourcer, og samtidig at borgeren og dennes arbejdsevne skulle være i centrum. Alt dette skulle ske via en indsats, hvor der i højere grad investeres i den enkelte gennem en tværfaglig indsats, der er tilpasset og målrettet den enkeltes behov. Formålet med ressourceforløb er m.a.o. at sikre, at borgere, der er i risikogruppen for at havne på førtidspension i stedet får tilbudt et ressourceforløb med henblik på udvikle borgerens arbejdsevne. Lovgivningen om ressourceforløb er beskrevet i Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB) kapitel 12a, §68a-c.

Reformen havde samtidig til formål, at sikre, personer under 40 år som udgangspunkt ikke længere skulle have førtidspension. De skulle i stedet tilbydes et individuelt tilrettelagt ressourceforløb med en varighed mellem et til fem år ad gangen med mulighed for flere forløb, hvis det er nødvendigt. I reformteksten fremgik også, at personer over 40 år som udgangspunkt skal have ét ressourceforløb, inden de kan få tilkendt førtidspension.

Målgruppen for ressourceforløbene er personer, hvor det er overvejende sandsynligt, at de i fravær af en særlig indsats vil ende på førtidspension. Personerne er kendetegnet ved at have betydelige, komplekse problemstillinger, som ikke har kunnet løses gennem den ordinære beskæftigelsesindsats (lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik), herunder aktive tilbud, revalidering mv.

Det er en forudsætning for, at en person kan blive tilkendt et ressourceforløb, at kommunen dokumenterer, at de hidtidige indsatser og tilbud ikke har bragt personen i uddannelse eller job, og at alle muligheder i den ordinære beskæftigelsesindsats er udtømte.

Personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, er undtaget fra ressourceforløb og skal stadig kunne tilkendes førtidspension. Det kan fx være borgere med en betydelig nedsat funktionsevne som følge af udviklingshæmning, personer med en alvorlig hjerneskade eller en person med alvorlige lidelser, hvor de medicinske behandlingsmuligheder er udtømte eller udsigtsløse, og hvor prognosen er kort levetid, eller at sygdommen er hastigt accelererende.

Borgere i et ressourceforløb skal have mulighed for at modtage en helhedsorienteret og længerevarende indsats, der går på tværs af sektorerne, og som kan indeholde både beskæftigelsesrettede, uddannelsesrettede, sociale og sundhedsmæssige tilbud. Ressourceforløbet kan bestå af tilbud efter LAB kap 9b-12 (Mentorstøtte, Vejledning og Opkvalificering, Løntilskud og Virksomhedspraktik) og en indsats efter anden lovgivning, herunder efter lov om social service og sundhedsloven. Ressourceforløbet kan tillige indeholde indsatser, der kan stabilisere og forbedre personens fysiske, psykiske og sociale tilstand, med henblik på at personen efterfølgende kan deltage i tilbud efter LAB. Følgende elementer kan eksempelvis indgå i et ressourceforløb, men det vil altid være afhængigt af en behovsbestemt bevilling:

- misbrugsbehandling
- psykolog/coach
- kurser, brobygningsforløb
- virksomhedspraktik
- støtte-kontaktperson
- motion
- mentor
- socialpædagogisk bistand
- sundhedsforanstaltninger
- aktivitetstilbud
- fritidsaktiviteter.

Ved tilkendelse af ressourceforløb får den enkelte borger desuden én gennemgående og koordinerende sagsbehandler, der har ansvaret for at koordinere borgerens sag på tværs af sektorer og lovgivningsområder.

Borgere, der er visiteret til et ressourceforløb modtager ressourceforløbsydelse under hele forløbet jf. Lov om Aktiv Socialpolitik §68. Ressourceforløbsydelsen er uafhængig af borgerens formue og evt. ægtefælle eller samlevers formue- og indtægtsforhold. Borgere i ressourceforløb modtager ressourceforløbsydelse som minimum på niveau med kontanthjælp, men det afhænger konkret af, hvilken ydelse borgeren modtog forud for ressourceforløbet.

Ifølge reformteksten er målet med ressourceforløbene en tværfaglig og sammenhængende indsats, der skal hjælpe borgeren videre i livet, så de på sigt kan komme i arbejde eller i gang med en uddannelse. Der skal med andre ord være fokus på, hvilke ressourcer den enkelte har. På kort sigt er målet, at den enkelte får bedre fodfæste, så arbejdssevnen kan udvikles.

Når en borger skal visiteres til ressourceforløb, skal borgerens rådgiver udarbejde rehabiliteringsplanens forberedende del, og herefter efter aftale med sin faglige leder sætte sagen på rehabiliteringsteamet dagsorden. Rehabiliteringsteamet opstod også som følge af førtidspensionsreformen, og teamet består af repræsentanter fra beskæftigelses-, sundheds- og socialområdet samt en sundhedskoordinator fra regionen. I sager, hvor borgeren er under 30 år, kan der også deltage en repræsentant fra Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Hvis rehabiliteringsteamet visiterer en borger til et ressourceforløb, følger der sammen med afgørelsen også en beskrivelse af, hvilke indsatser, rehabiliteringsteamet anbefaler, skal være en del af ressourceforløbet, ligesom der også skal fremgå et konkret tidsperspektiv.

Når borgeren er visiteret til ressourceforløb, indkalder den nuværende sagsbehandler den koordinerende sagsbehandler for ressourceforløbet til et overleveringsmøde, hvor borgeren også deltager. På mødet påbegynder den koordinerende sagsbehandler en udarbejdelse af indsatsdelen i borgerens rehabiliteringsplan. Indsatsdelen skal indeholde en beskrivelse af slutmål med ressourceforløbet i forhold til arbejde eller uddannelse. Indsatsplanen skal også beskrive delmål og hvilke beskæftigelsesrettede, sociale og sundhedsmæssige indsatser, der skal sættes i værk for at nå målene. Indsatsplanen skal desuden revideres løbende i takt med at borgerens situation ændrer sig. Efterfølgende har den koordinerende sagsbehandler ansvaret for løbende opfølgning og koordinering i samarbejde med borgeren blandt andet i forhold til de indsatser, som ligger uden for beskæftigelsesafdelingen. Den koordinerende sagsbehandler skal også løbende være opmærksom på, om den rigtige støtte er iværksat. Der skal løbende og mindst 6 gange om året holdes opfølgningssamtaler med borgeren.

Når et ressourceforløb er afsluttet, og hvis borgeren ikke herefter er i stand til indenfor 3 måneder at påtage sig et arbejde, påbegynde en uddannelse eller et revalideringsforløb, skal sagen på ny forelægges rehabiliteringsteamet, der så vurderer, om der skal påbegyndes et nyt ressourceforløb.

Eksempler på ressourceforløb i Herning Kommune

I det følgende gives eksempler på konkrete ressourceforløbssager i Herning Kommune.

Eksempel 1

- Kvinde midt i 30'erne – tilkendt ressourceforløb i 1. halvdel af 2014 af 3 års varighed.
- Diagnoser: Bipolar lidelse (indlagt flere gange), spiseforstyrrelse, depressive træk med selvmordstanker
- Gift og med 3 mindre børn.
- Mellemlang videregående uddannelse, men har kun arbejdet inden for sit fag i kort tid pga. sygdom og barsler.
- Rehabiliteringsteamets indstilling var: "Følge behandling i Regionspsykiatrien og ved egen læge. Der skal ikke iværksættes tiltag omkring praktikforløb eller anden beskæftigelsesindsats førend der kan gives "grønt lys" fra behandlende læge"
- Status nu: Ønsker at komme i praktik inden for et andet fagområde, hvilket borgeren er ved at være klar til på nuværende tidspunkt.

Eksempel 2

- Mand sidst i 30'erne - tilkendt ressourceforløb primo 2014 af 3 års varighed.
- Diagnoser: Epilepsi, hjernemæssig skade, alvorlige symptomer på tvangshandlinger/og - tanker (OCD), nedsat kognitiv funktion, nedsat indlæring, lav begavelse.
- Bor hos sine forældre, og det vurderes ikke, at pågældende vil kunne klare sig i eget hjem.
- Rehabiliteringsteamets indstilling var: "Fortsætte behandling ved Regionspsykiatrien. Støtte til at få en sundere livsstil (kost, motion). Støtte til at skabe sociale kontakter evt. via Livsstilshuset eller lign. Støtte til på sigt at kunne klare sig i eget hjem, evt. med bostøtte. Målet er at borger bliver i stand til at klare en arbejdsfunktion på fleksjobniveau.
- Status nu: tilknyttet Regionspsykiatrien gennem længere tid, men er afsluttet derfra, da det ikke vurderes at borgeren kan profitere af terapiforløb. Der har desuden været tilknyttet mentorfunktion i 3/4 år, som dog ikke har bedret borgers funktionsniveau. Det har heller ikke været muligt, at skabe nye sociale kontakter eftersom borger ikke ser selv som syg.

Eksempel 3

- Kvinde midt i 50'erne - tilkendt ressourceforløb ultimo 2013 af 1 års varighed.
- Diagnoser: Degenerative forandringer i venstre skulder, slidgigtsforandringer og bevægindskrænkning, samt hofteprotese.
- Stabil tilknytning til arbejdsmarkedet gennem mange år.
- Rehabiliteringsteamets indstilling var: "Smertehåndteringsforløb og fysisk træning. Eventuelt Mindfulness-forløb. Målet er, at borger kommer tilbage til arbejdsmarkedet på fleksjobvilkår".

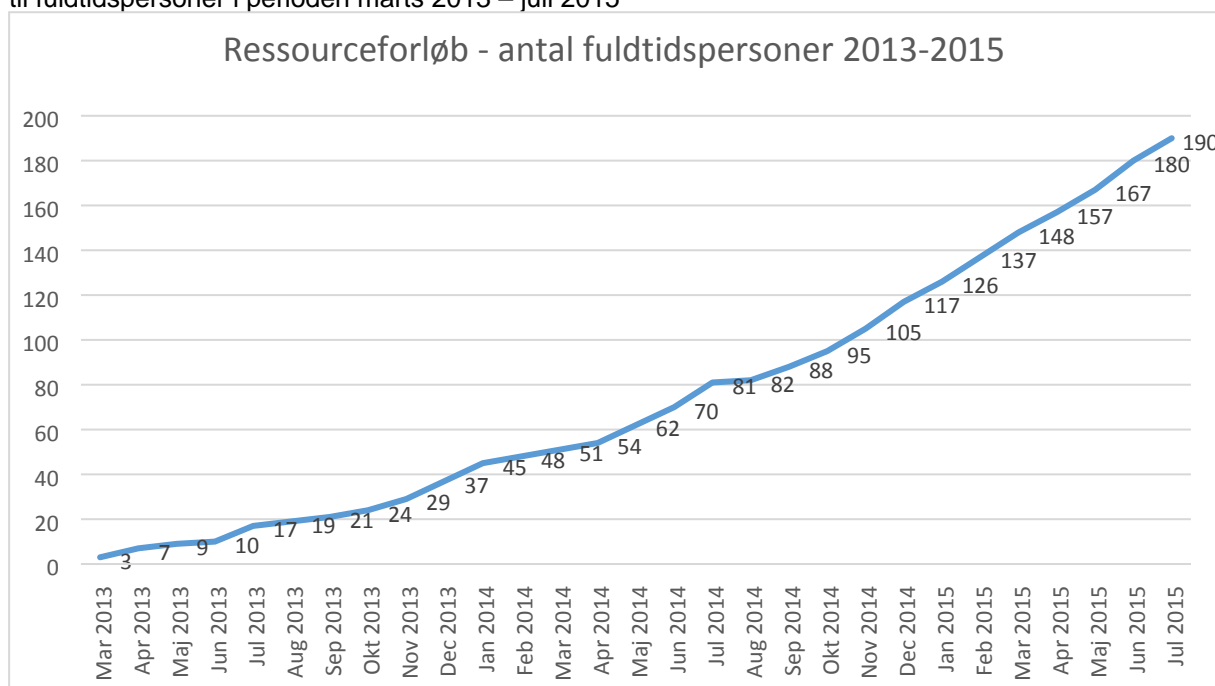
- Status nu: Praktik i en folkeskole i nogle måneder har været iværksat. Træning i varmtvandsbassin og smertehåndteringsforløb har været iværksat. Blev tilkendt fleksjob i starten af 2015 og er efterfølgende placeret i virksomhedspraktik.

Eksempel 4

- Kvinde sidst i 40'erne. Tilkendt ressourceforløb af 5 års varighed i starten af 2015
- Diagnoser: borderline, personlighedsforstyrrelse af impulsiv type, ADHD, panikangst og lav begavelse.
- Enlig med 3 børn, der alle har psykiske vanskeligheder.
- Sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Rehabiliteringsteamets indstilling: "støtte til at varetage forælderrollen hensigtsmæssigt, og samtidigt få den fornødne struktur i egen bolig og eget liv. Det er vigtigt, at det sker i tæt samarbejde med Børne- familierådgivningen samt bostøtten. I takt med at der frigives overskud og ressourcer skal der arbejdes med at bedre de sociale kompetencer, før der kan iværksættes beskæftigelsesrettede foranstaltninger. Rehabiliteringsteamet ønsker dog, at se sagen igen før der iværksættes erhvervsrettede tiltag".
- Status nu: Modtager fortsat bostøtte og støtte fra Børne- og Familierådgivningen.

Udvikling i omfang af ressourceforløbssager

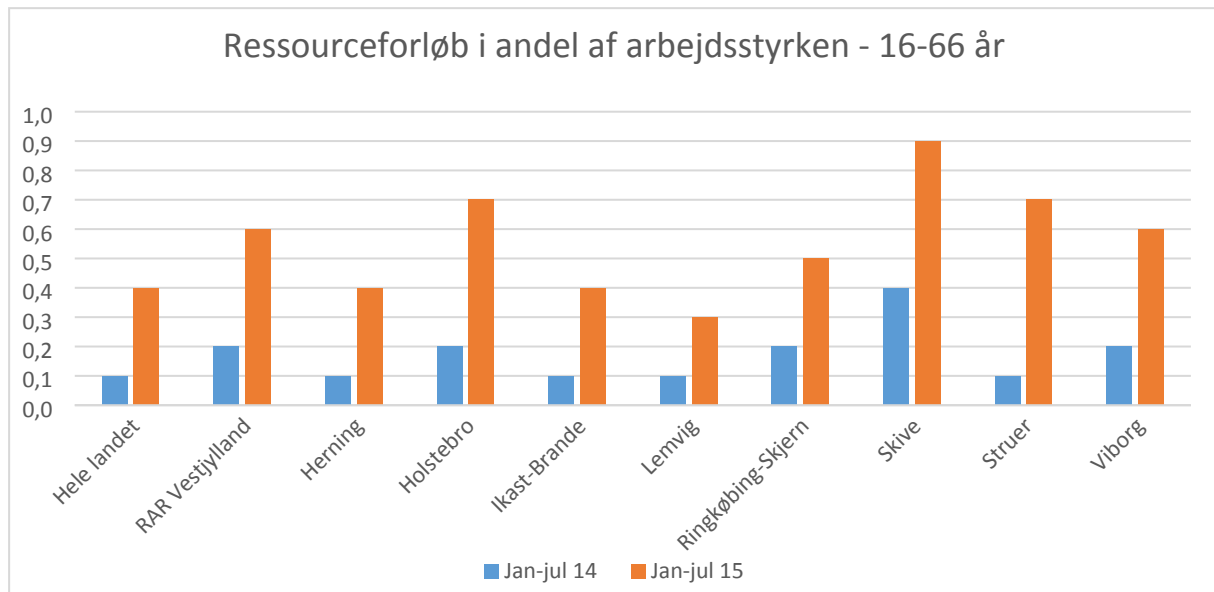
Følgende diagram viser udviklingen i antal ressourceforløbsmodtagere i Herning Kommune omregnet til fuldtidspersoner i perioden marts 2013 – juli 2015

Kilde: jobindsats.dk

Det ses at antallet af fuldtidspersoner i ressourceforløb er steget konstant siden "Reform af Førtidspension og Fleksjob" trådte i kraft 1. januar 2013.

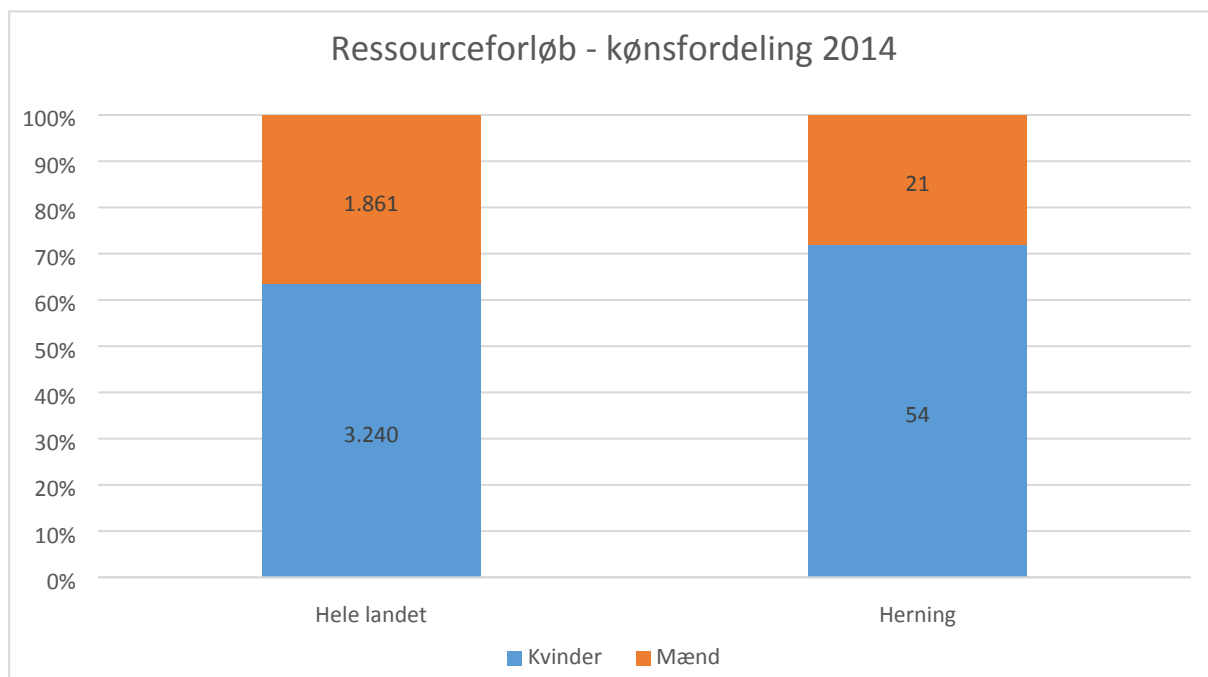
Følgende figur viser antallet af ressourceforløbssager (fuldtidspersoner) som andel af arbejdsstyrken (16-66 år) i Herning, Kommunerne i RAR-Vestjylland og hele landet for perioden januar-juli 2014 og 2015.

Kilde: jobindsats.dk

Det ses, at Herning Kommune i begge perioder følger landsgennemsnittet i forhold til den andel af arbejdsstyrken, som borgere i ressourceforløb udgør, men at Herning i perioden jan-jul 2015 har en relativ lav andel af ressourceforløbsmodtagere i forhold til arbejdsstyrken sammenlignet med de fleste andre kommuner i Vestjylland.

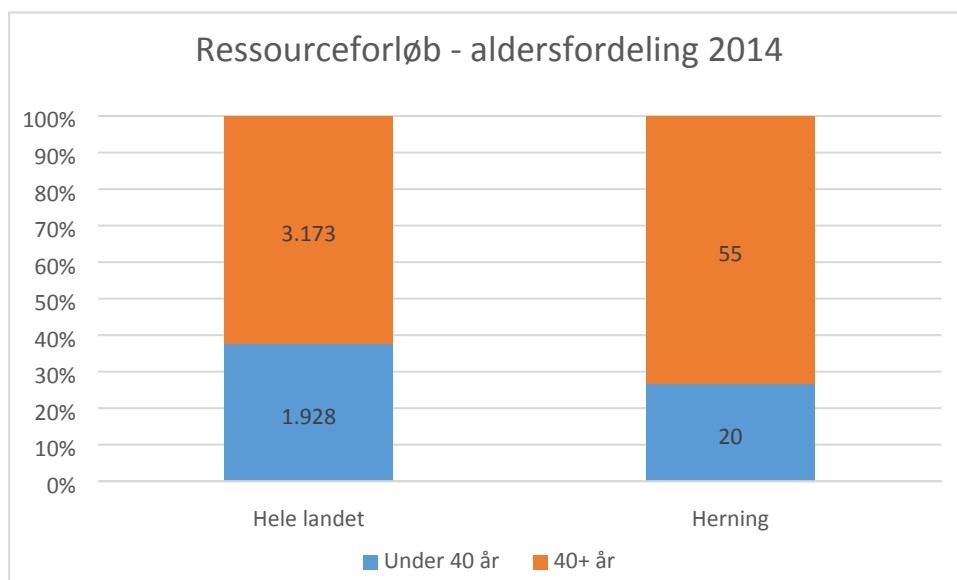
Følgende figur viser kønsfordelingen i fuldtidspersoner på ressourceforløb i 2014. Tallene i figureerne angiver det absolutte antal fuldtidspersoner.

Kilde: jobindsats.dk

Det ses, at der i Herning Kommune er en relativt højere andel kvinder end mænd i ressourceforløb sammenlignet med hele landet, men da den samlede mængde af ressourceforløb er lille i Herning, skal tallene tages med forbehold. Det ses dog, at der både i Herning og i hele landet er en væsentlig højere andel af kvinder i ressourceforløb end mænd.

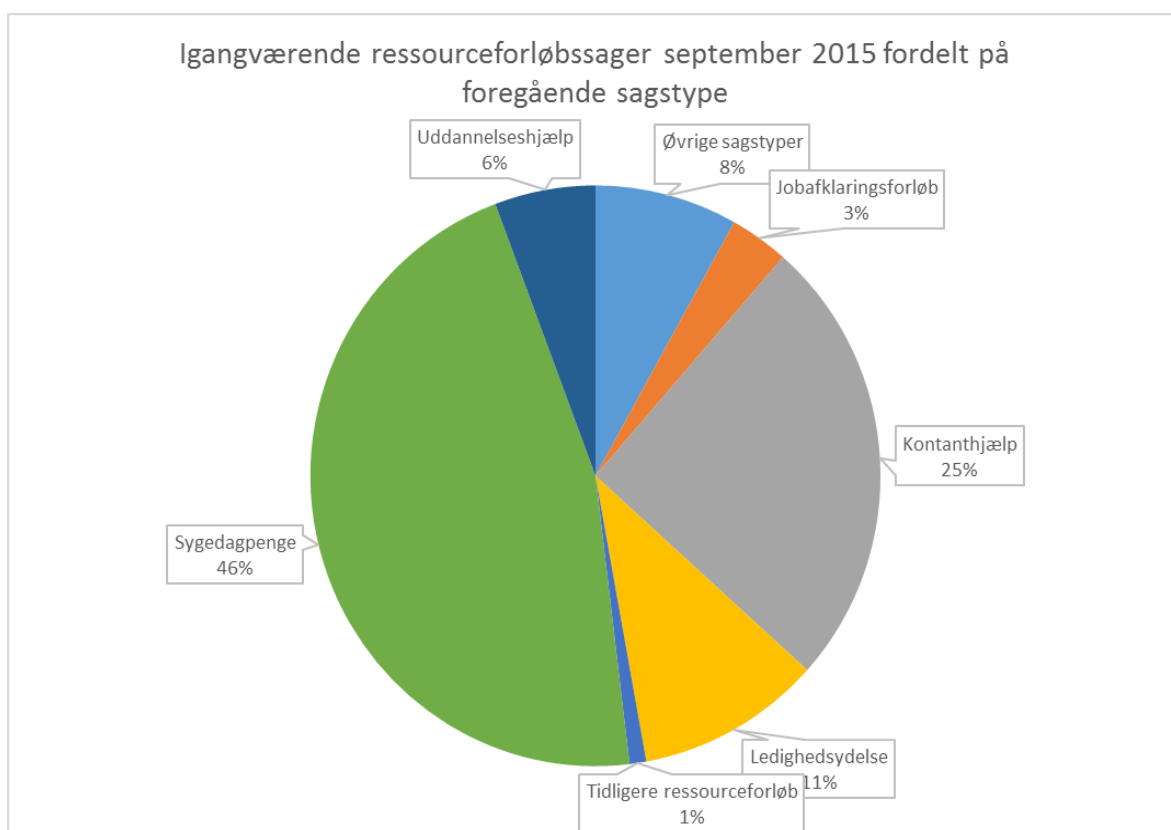
Følgende figur viser fordelingen af fuldtidspersoner under og over 40 år på ressourceforløb i 2014. Tallene i figurene angiver det absolutte antal fuldtidspersoner.

Kilde: jobindsats.dk

Det ses, at der i Herning Kommune er en relativt højere andel af personer over 40 år i ressourceforløb sammenlignet med hele landet, men da den samlede mængde af ressourceforløb er lille i Herning, skal tallene tages med forbehold. Det ses dog, at der både i Herning og i hele landet er en væsentlig højere andel af personer over 40 år end under 40 år i ressourceforløb.

Der findes ingen officiel opgørelse af, hvilke sagstyper borgere i ressourceforløb kommer fra. Nedenstående figur er derfor baseret på fagsystemet Workbase. Her viser en opgørelse pr. 7. september 2015, at de igangværende ressourceforløbssager fordeler sig på følgende måde i forhold til, hvilken sagstype borgeren havde umiddelbart forud for tilkendelsen af ressourceforløbet.

Kilde: Fagsystemet Workbase 7. september 2015

Øjebliksbilledet viser altså, at 46% af borgerne i ressourceforløb pr. 7. september 2015 kom fra sygedagpenge, mens 25% kom fra kontanthjælp, og 11% fra ledighedsydelse, mens resten kom fra øvrige sagstyper (bl.a. selvforsørgere og tilflyttere), uddannelseshjælp, jobafklaringsforløb og tidligere ressourceforløb.

Overordnet ser det altså ud til, at den typiske ressourceforløbsmodtager er en kvinde over 40 år, der har modtaget sygedagpenge i perioden op til sit ressourceforløb.